

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Rocznik Pedagogiczny 37/2014
PL ISSN 0137-9585

Marek KONOPCZYŃSKI

Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie Pedagogium

ODSZEDŁ MISTRZ, PROFESOR BRONISŁAW URBAN

Odszedł Profesor Bronisław Urban – Mistrz polskiej pedagogiki resocjalizacyjnej. Do końca służył swoją mądrością, dobrocią i erudycją studentom, doktorantom i samodzielnym pracownikom naukowym, skupiając wokół siebie środowisko akademickich pedagogów z całego niemal kraju i inspirując do nieszablonowych i nowatorskich poszukiwań intelektualnych.

Niedługo przed swoim odejściem zaprosił do szpitala, gdzie od pewnego czasu leżał już obłożnie chory, grupkę swoich doktorantów, aby dać im ostatnie wskazówki naukowe i tchnąć w ich serca odrobinę otuchy na dalszą już samodzielną drogę. Swoją dokończył już ostatecznie kilka dni później – 26 lutego 2014 roku w umiłowanym Krakowie.

Polska pedagogika resocjalizacyjna jako subdyscyplina pedagogiczna istnieje zaledwie 50 lat. W międzyczasie przechodziła liczne ewolucje, dopracowując się coraz silniejszej pozycji naukowej i aplikacyjnej. Jej ojcami sukcesu są wielcy polscy profesorowie: Maria Grzegorzewska, Jan Konopnicki, Stanisław Kowalski, Czesław Czapów, Stanisław Jedlewski i inni. Nikomu nie udało się jednak przez wiele dziesięcioleci stworzyć w polskiej rzeczywistości naukowej organizacji, która skupiałaby rozproszonych po kraju akademickich pedagogów resocjalizacyjnych. Stało się to dopiero za sprawą Prof. zw. dr hab. Bronisława Urbana z Uniwersytetu Jagiellońskiego – ucznia i wychowanka współtwórcy polskiej myśli resocjalizacyjnej – Profesora Jana Konopnickiego.

W styczniu 2008 roku odbyło się w Warszawie w siedzibie Pedagogium zebranie założycielskie Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej afiliowanej za zgodą odpowiednich Władz przy Zespole Pedagogiki Społecznej przy KNP PAN. Inicjatorem utworzenia sekcji był Prof. zw. dr hab. Bronisław Urban, który jednoomyślnie został wybrany przez członków założycieli na jej przewodniczącego. Dzięki Profesorowi Bronisławowi Urbanowi po raz pierwszy w polskiej przestrzeni naukowej zaistniała pod auspicjami Komitetu Nauk Pedagogicznych

PAN merytoryczna struktura ukierunkowana na rozwój pedagogiki resocjalizacyjnej. Profesor Bronisław Urban zaproponował, aby Sekcja zorganizowała zespół wydawniczy i powołała do życia pismo naukowe poświęcone problematyce profilaktyki i resocjalizacji, które stałoby się wspólnym głosem rozproszonych środowisk pedagogów resocjalizacyjnych z różnych ośrodków naukowych w kraju. W ten oto sposób zaistniał w Polsce prestiżowy rocznik, a następnie półrocznik „Resocjalizacja Polska”. Na czele Komitetu Naukowego czasopisma stanął inicjator jego powołania – Prof. zw. dr hab. Bronisław Urban.

W chwili obecnej półrocznik „Resocjalizacja Polska” znajduje się na liście czasopism punktowanych przez ministerstwo i jest jedynym naukowym periodykiem prezentującym polską myśl resocjalizacyjną.

Jesienią 2011 roku odbyły się wybory członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN na kadencję 2011–2014. W ich wyniku dwóch pedagogów resocjalizacyjnych uzyskało mandat środowiska i znalazło się w gronie członków komitetu. Są to Wiesław Ambrozik i Marek Konopczyński. Na ich wniosek Komitet dokoptował do swojego składu Prof. zw. dr hab. Bronisława Urbana, który nie kandydował w wyborach i powierzył mu misję przekształcenia sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej w samodzielny zespół afiliowany przy KNP PAN. W dniu 27 stycznia 2012 roku Sekcja została przekształcona w Zespół, a o jego poprowadzenie uczestnicy spotkania poprosili dotychczasowego Przewodniczącego Sekcji – Prof. zw. dr hab. Bronisława Urbana. Pod kierownictwem Profesora Zespół zorganizował Środowiskowe Seminarium Naukowe dla doktorów poszukujących inspiracji do dalszego rozwoju, które w chwili obecnej skupia ponad 20 osób. Rozwinęło się wydawnictwo półrocznika, który na trwałe zdomował się w polskiej rzeczywistości pedagogicznej, a w chwili obecnej wydawany jest również w języku angielskim, o co usilnie zabiegał Profesor Urban. Do pracy przystąpiła też powołana w ramach Zespołu Sekcja ds. analizy planów i programów nauczania w różnych typach szkół wyższych na kierunku Pedagogika resocjalizacyjna, która przygotowała wstępny raport ze swoich prac. Prace Zespołu Pedagogiki Resocjalizacyjnej przy KNP PAN doprowadziły do zintegrowania środowiska polskich pedagogów resocjalizacyjnych z uczelni publicznych i niepublicznych, tworząc po raz pierwszy od kilkudziesięciu lat szerokie forum dyskusji naukowej.

Profesor Bronisław Urban aktywnie przewodniczył Zespołowi Pedagogiki Resocjalizacyjnej, proponując coraz to nowe inicjatywy, od kilku lat dzielnie walcząc z postępującą chorobą. Niestety walkę o życie przegrał 26 lutego 2014 roku i w tym dniu polska pedagogika poniosła bolesną i niepowetowaną stratę. Będąc już obłożnie chory i przebywając na przemian raz w domu, a raz szpitalu, utrzymywał kontakty telefoniczne z członkami Zespołu, dopytując się o postępy prac i sugerując nowe inicjatywy naukowe. Do końca pisał też naukowe recenzje awansowe. Recenzja mojego dorobku naukowego wpłynęła do Uniwersytetu na tydzień przed odejściem Profesora. Mądra, głęboka, krytyczna recenzja. Postawił też w niej kilka pytań. Udzielenie na nie odpowiedzi traktuję jako zadanie na resztę mojego życia.

Trudno będzie zastąpić komukolwiek Mistrza Bronisława Urbana. Był Postacią niepowtarzalną – wybitnym uczonym i skromnym człowiekiem, krytycznym recenzentem i spolegliwym opiekunem, przewodnikiem intelektualnym i dobrym kompanem. Pozostawił po sobie nie tylko wspaniałe i mądre książki, ale wielkie dzieło, jakim jest pamięć o jego wielkich dokonaniach. Ale ponadto pozostawił też jeszcze coś istotnego – Zespół Pedagogiki Resocjalizacyjnej afiliowany przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN będący filarem polskiej pedagogiki resocjalizacyjnej.

Jako wychowankowie i przyjaciele Profesora będziemy kontynuowali jego dzieło, troszcząc się, by nasz Zespół poszerzał swoją misję inspirowania naukowego nie tylko akademickiego środowiska polskich pedagogów resocjalizacyjnych, ale również szerokiej rzeszy praktyków pracy wychowawczej. Chcemy bowiem, aby idea Profesora Bronisława Urbana – urealnienie dialogu resocjalizacyjnych teorii z praktyką wychowawczą – była wcielana w życie i stała się trwałym pomnikiem pamięci o Profesorze.

A Profesor Bronisław Urban zapewne zerka na nas w tej chwili, uśmiechając się w charakterystyczny dla siebie sposób i jak zwykle prowadzi ożywione dysputy naukowe, tym razem z profesorem Janem Konopnickim, profesorem Stanisławem Jedlewskim, docentem Czapowem...